

Maa- ja metsätalousministeri Jari Lepän avausanat MMM:n 24.10.2018 järjestämässä Metsädebatissa

Metsistä ja metsien käytöstä on keskusteltu viime aikoina paljon niin meillä täällä Suomessa kuin maailmallakin. Ja hyvä niin, sillä se osoittaa, kuinka tärkeitä metsät ja niiden kestävä käyttö on meidän ja koko ihmiskunnan hyvinvoinnille. Tärkeää on myös, että metsien käytöstä keskustellaan mahdollisimman monipuolisella joukolla, jotta tavoitteet metsien käytölle selkiintyvät. Tätä keskustelua varten me olemme tänään koolla – ottamassa kantaa metsäpolitiikan suuntaan ja tarvittaviin toimenpiteisiin.

Viime aikoina on valmistunut useita raportteja, jotka ovat lisänneet tietämystämme metsäsektorin toimintaympäristöstä. Kansainvälisen ilmastopaneelin [IPCC:n tuore raportti](#) varoitti vakavasti kahden asteen lämpenemisen vaaroista ja kehotti nopeisiin toimiin lämpenemisen pysäyttämiseksi. Pula ruuasta ja makeasta vedestä, luonnon monimuotoisuuden väheneminen ja erilaisten tuhojen lisääntyminen olivat raportin keskeinen viesti.

IPCC:n raportin julkistamisen aikoihin valmistuivat myös Luken uudet [valtakunnan metsien inventointitiedot](#). Ne kertoivat metsiemme puuvaraston kasvaneen edelleen, samoin kasvun nousseen. Metsissämme on siis enemmän puuta kuin koskaan. Metsien hiilivarasto on jatkanut kasvuaan ja vuosittainen hiilinielu pysynyt korkealla tasolla samalla kun hakkuut ovat kasvaneet. Metsätuhojen määrä on meillä vielä kohtuullisella tasolla.

Viime vuosina on tehty paljon metsäalaa vaikuttavia kansainvälisiä ja EU-tason poliittisia linjauksia kuten [Pariisin ilmastopöytäkirja](#), [EU:n ilmasto- ja energiapaketti 2030](#) sekä [EU:n kiertotalousstrategia](#) ja tuoreimpana [EU:n biotalousstrategia](#). Yhteistä näille kaikille on pyrkimys kohti vähähiilistä taloutta, irti fossiilitaloudesta. Suomi on ollut vaikuttamassa linjausten syntymiseen ja valmistelee omia kansallisia tavoitteita ja toimenpiteitä niiden pohjalta.

Metsät ja metsäpolitiikka ovat osa tätä kokonaisuutta monin tavoin. Puuperäisillä tuotteilla korvataan fossiiliperäisiä tuotteita kuten polttoaineita ja muoveja. Merkittävän osa meriin nyt joutuvista muoveista voi korvata biohajavilla, uusiutuviin raaka-aineisiin perustuvilla tuotteilla.

Myös öljypohjaisia tekstiilejä tai paljon vettä tuotantovaiheessa vaativia puuvillatekstiilejä voi korvata puupohjaisilla tekstiileillä. Samalla tuotannon sivuvirroista saadaan raaka-aineita lääkkeisiin, kemikaaleihin ja vaikka ruuaksi asti. Puurakentamisella voidaan puolestaan korvata betonia ja terästä ja samalla sitoa hiili pitkäikäisiin rakenteisiin. Siis puusta tekemällä rakennettu ympäristömme voisi olla hiilivarasto.

Raaka-ainetta jalostavan teollisuuden käyttöön saadaan hyvin kasvavista, terveistä ja monimuotoisista metsistä. Suomen metsätaloudessa on monet vuosikymmenet tähdätty kestäväan metsien hoitoon ja käyttöön suojele mukaan luettuna. Ensimmäiseksi oli huoli puuvaroista ylipäättänsä, joten keskityttiin niiden lisäämiseen. Puunkäytön lisääntyessä korostui tarve huolehtia monimuotoisuudesta ja viimeisimpänä metsien hiilinielu- ja –varastokysymykset ovat nousseet pinnalle.

Kestävä metsäpolitiikka koostuu siis monista ulottuvuuksista. Metsiin kohdistuu monia odotuksia: odotetaan tuloja, työtä, virkistystä, luontoarvoja ja ilmastonmuutokseen vastaamista.

Kuinka sitten nivomme yhteen nämä metsäalan mahdollisuudet ja monet metsiin kohdistuvat odotukset? Tarkastelemalla metsiä, niiden käsittelyä sekä eri tuotteiden ja palveluiden arvoketjuja kokonaisuutena. Kestävä metsäpolitiikka pitää sisällään sekä taloudellisen, ekologisen että sosiaalisen kestävyuden. Tarkastelussa ei voida optimoida vain yhtä tekijää. On löydettävä kokonaisvaltaisesti paras, eniten hyvinvointia tuova ratkaisu. Tähän pääsemme vain avoimessa vuoropuhelussa, tutkimustietoa hyödyntäen.

Yksi väline metsäpolitiikan ohjaamiseen on [Kansallinen metsästrategia 2025](#), joka on nyt päivityksen alla. Se pohjautuu valtioneuvoston [Metsäpoliittiseen selontekoon eduskunnalle vuodelta 2014](#). Selonteko laadittiin aikanaan eri sidosryhmiä, kansalaisia ja tutkijoita kuullen.

Eduskunta oli tuolloin hyvin yksimielinen selonteosta antamassaan [kannanotossa](#). Kannanotossa todetaan, että maamme metsien kestävällä hoidolla ja hyödyntämisellä mahdollistetaan puun käytön lisääminen, torjutaan ilmastonmuutosta ja ehkäistään sen haittavaikutuksia. Tämä kannanotto on edelleenkin hyvin ajankohtainen.

Metsäpolitiikan ytimessä ovat metsänomistajat. Iso ansio metsiemme hyvästä tilasta kuuluu maamme 600 000 metsänomistajalle, jotka omien tavoitteidensa mukaisesti pitävät huolta metsätiloistaan. Myös jokainen yksittäinen metsänomistaja puntaroi metsän eri merkityksiä tulonlähteestä virkistymiseen ja luontoarvoihin. Metsäpolitiikan yksi tärkeä tavoite on mielestäni, että metsänomistajalla on tietoa ja välineitä hoitaa metsäänsä haluamallaan tavalla. Siksi esimerkiksi metsätiedon digitalisointi on tärkeä tuki aktiiviselle metsänomistajuudelle.

Metsänomistajat tuottavat myös monia tärkeitä hyötyjä muille kansalaisille ja koko yhteiskunnalle. Esimerkiksi jokamiehen oikeuksien takaama mahdollisuus nauttia metsäluonnosta on hieno suomalainen käytäntö. Toivon, että muistamme aina pitää maanomistajat mukana tässä keskustelussa.

Toinen esimerkki metsänomistajien tuottamasta hyödystä tulee ilmastorintamalta. Päästökaupan hinnoilla Suomen metsien vuosittaisen hiilinielun arvo on karkeasti 700 miljoonaa euroa. IPCC-raportin jälkeen julkisessa keskustelussa on ollut esillä kysymys, pitäisikö rajatuissa tilanteissa metsänomistajan saada kompensatiota hiilinielusta. Minusta tämä on selvittämisen arvoinen asia. Analyysissa on otettava huomioon myös muut ulottuvuudet, kuten vaikutus puukauppaan.

Metsien hyvästä hoidosta haluan nostaa esille erityisesti kaksi asiaa. Ensinnäkin taimikot ja nuoret metsät. Niiden oikea-aikaisella hoidolla varmistetaan metsien hyvä kasvu, terveys ja hiilensidontakyky. Tärkein ilmastoteko, jonka metsänomistajat voivat nyt tehdä on hoitaa metsänhoidon rästit kuntoon. Taimikoita ei saa päästää pusikoitumaan, jotta nuori metsä voi vankistua ja sitoa hiiltä. KEMERA-raha odottaa hakijaansa! Rästien purku vaatii ryhtiliikettä kaikilta metsäsektorin toimijoilta.

Toinen tärkeä asia on metsien monimuotoisuuden eteen tehtävä työ. Vapaaehtoiseen suojeluun perustuva METSO-ohjelma on helmi, joka ansaitusti sai eilen 3 miljoonaa euroa [lisätalousarvioon](#). Haluan kuitenkin nyt erityisesti korostaa talousmetsissä jokapäiväisessä metsänhoidossa tehtävää luonnonhoitoa. Siihen luodaan parhaillaan entistä parempia työkaluja esimerkiksi [Monimetsä-hankkeessa](#). Myös Metsähallitus on päivittänyt omat [ympäristöohjeensa](#). Riistatiheiköt, tekopökkelöt, säästöpuuryhmät ja lahoppu tuovat eloa talousmetsiimme. Suomalainen talousmetsä ei ole mikään puupelto.

Tutkimustiedolla on tärkeä merkitys sekä metsäpoliittisessa keskustelussa että käytännön metsätaloustoimenpiteiden suunnittelussa. Metsäkeskustelu on käynyt kuumana myös tutkijoiden parissa, oli kyse sitten metsien ilmastovaikutuksesta tai metsien käsittelymenetelmistä. Päätöksenteon tueksi tarvitaan metsien kokonaisvaltaista tarkastelua myös tutkimuksessa. Pidän hyvänä esimerkiksi Luken ja Syken sekä Luken ja VTT:n tiivistynyttä yhteistyötä. Metsäntutkimuksessa on kyse pitkistä kaarista.

Metsiimme kohdistuu suuria ja osin ristikkäisiä odotuksia. Niitä pöyhimme täällä tänään. Lähtökohtamme on hyvä. Eilen Metsäsäätiö kertoi [kyselytuloksesta](#), jonka mukaan 90% suomalaisista pitää metsäsektorin toimintaa vastuullisena. Itse uskon vahvasti, että metsät ja niiden käyttö eivät ole ongelma vaan tärkeä osa ratkaisua. Hyvää metsäpolitiikkaa tehdään yhdessä, eri kulmia punniten ja kokonaisuutta katsoen. Uskon aamupäivän keskustelujen tuovan meille hyviä eväitä tähän työhön.